

Markedsaktørerne spiller en vigtig rolle i udviklingen af el-markedet for reserver

Forsyningstilsynet har i en ny rapport analyseret konkurrencen og beskrevet roller og ansvar i udviklingen af el-markedet for reserver. Markedsaktørerne spiller en væsentlig rolle i udviklingen af markedet, der undergår en stigende internationalisering, både i Norden og i EU.

Forsyningstilsynet skal sikre et stærkt og effektivt tilsyn med forsyningssektorerne og navnlig sikre forbrugernes interesser i forsyningssektorerne ved at arbejde for høj effektivitet, lavest mulige forbrugerpriser på kort og lang sigt, en sikker og stabil forsyning samt en omkostningseffektiv teknologiudvikling og en omkostningseffektiv grøn omstilling.

Som led i sin opgave med at overvåge markederne og bidrage til at skabe effektive integrerede markeder for forsyning i overensstemmelse med national lovgivning og EU-regulering har Forsyningstilsynet udarbejdet en rapport om Energinets indkøb af reserver i el-markedet.

FRA RAPPORTENS KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Markedet for reserver er bl.a. kendetegnet ved en forholdsvis stor kompleksitet med hyppige metodeændringer, både nationalt, regionalt og på EU-niveau og dermed også med forskellige processer for metodeudarbejdelse og -godkendelse. Markedsaktørerne spiller en vigtig rolle i vurderingen af konsekvenserne af metoderne. Samtidig har aktørerne peget på, at det kan være udfordrende at følge med i disse hastige udviklingsprocesser og bidrage til de høringer, der gennemføres som led heri.

- Forsyningstilsynet vil gennem en informationsindsats (offentlige høringer, oplæg) fortsat understøtte, at aktørerne har mulighed for aktivt at bidrage i forbindelse med udarbejdelsen af metoder, hvad enten der er tale om sager efter elforsyningsloven eller EU-netværksretningslinjerne.

-o000o-

I alle EU-medlemsstater skal der udpeges en uafhængig regulator, der bl.a. skal tjene til at sikre udviklingen af konkurrencebaserede regionale markeder og sikre passende betingelser for en effektiv og pålidelig drift af elektricitetsnettene. I Danmark er den uafhængige regulator Forsyningstilsynet.

Forsyningstilsynet har opgaven med at godkende de metoder, som Energinet anvender til at varetage sin funktion med opretholdelse af systemansvaret. Forsyningstilsynet skal også godkende de andre metoder, som Energinet anmelder enten nationalt, regionalt eller på EU-niveau. Forsyningstilsynet skal godkende en metode, før Energinet kan anvende den.

Det er ikke entydigt defineret i lovgivningen, hvad der forstås ved en metode. I sin vurdering af, om der er tale om en metode, lægger Forsyningstilsynet afgørende vægt på "metodens" indvirkning på markedet. Må der forudses en vis indvirkning på markedet, betragter Forsyningstilsynet det som en metode. Metodebegrebet indeholdt i elforsyningsloven omfatter balanceydelse, dvs. ydelser, som Energinet erhverver for at opretholde balance mellem forbrug og produktion for dermed at opretholde systemsikkerheden.

Forsyningstilsynet skal godkende, at en anmeldt metode er i overensstemmelse med elforsyningsloven eller anden relevant lovgivning, der fastlægger, hvilke krav der gælder med hensyn til metoden. Kompetencen, ansvaret og bevillingen til at udvikle og anmelde metoder ligger hos Energinet og ikke hos tilsynet.

Forsyningstilsynet forventer, at Energinets metodeanmeldelser indeholder en redegørelse for, hvorfor metoden anmeldes, og for metodens nødvendighed samt Energinets vurdering af de konsekvenser, som metoden forventes at have. Det være sig både økonomisk og mht. adgangen for aktørerne til at deltage på markederne.

Forsyningstilsynet vurderer som led i sin behandling af en metodeanmeldelse, om andre end Energinet har en sådan væsentlig og individuel interesse i sagen, at de er parter i sagen i forvaltningsretlig forstand. Energinet er part i sagen, i og med, at Energinet indgiver anmeldelsen og dermed initierer sagsbehandlingen.

Energinets og Forsyningstilsynets høringer af sagens parter og andre aktører kan siges at "drive" Forsyningstilsynets sagsbehandling i metodesager. Det skyldes, at aktørerne typisk besidder en specifik viden om konsekvenserne af metoderne, som Forsyningstilsynet inddrager i sin sagsoplysning og øvrige sagsbehandling, uanset om Forsyningstilsynet i den konkrete sag betragter den enkelte aktør som part i forvaltningsretlig forstand eller ej. Derfor sker mange af høringerne på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Etableringen af det indre marked for energi i EU er under udmøntning, på elområdet bl.a. med fastlæggelse af vilkår og metoder efter netværksreglerne om forward- day-ahead-, intraday- og balancemarkedet samt systemdrift.

I en rapport fra oktober 2018 anslår ACER, at den samfundsøkonomiske gevinst ved en integration af balancemarkederne udgør ca. 1,2 mia. € årligt¹, dvs. ca. 9 mia. kr. Størstedelen af denne gevinst er endnu ikke indhøstet.

Som led i etableringen af et fælles marked for reserveenergi i EU pågår et omfattende og komplekst arbejde i forskellige fora og niveauer med udmøntningen af elektricitetsbalanceringsforordningen (EBGL) og forordningen om systemdrift (SOGL).

SOGL fastlægger behovet for systemydelser, EBGL sætter rammerne for indkøb af reserveenergi via platformene, mens rammerne for indkøb af reservekapacitet er nationale og indkøbes på frivillig basis mellem nabolande.

Der er en tæt sammenhæng mellem EBGL og SOGL. Både EBGL og SOGL udmøntes gennem metoder, der anmeldes af transmissionssystemoperatørerne (TSO) til regulatorernes godkendelse. Afhængig af metodernes betydning sker dette nationalt, regionalt eller fælleuropæisk. Arbejdet vil kunne strække sig frem til 2025.

I takt med at flere og flere metoder således anmeldes i medfør af EBGL og SOGL, der begge som EU-forordninger finder direkte anvendelse i Danmark og har forrang frem for national ret, vil færre og færre metoder alt andet lige skulle anmeldes og godkendes efter elforsyningsloven.

Efter EBGL skal der etableres fælleseuropæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi. Platformen for udvekslingen af aFRR-energi og mFRR-energi vil få størst økonomisk betydning i en dansk kontekst, hvortil kommer, at platformen vurderes mest relevant i lyset af den proaktive balanceringsstilgang i Norden. Energinet påtænker for nuværende ikke at gøre brug af den såkaldte udskiftningsreserve (RR), idet Danmark ikke er koblet op på de markeder på Kontinentaleuropa, hvor denne reserve anvendes. RR er den langsomste af reserverne, hvilket giver sig udslag i prisen. Samtidig vil reserven kunne blive relevant, da den er anvendelig til at håndtere vindubalancer og modhandel, da man ofte kender behovet i god tid inden driftstimen starter og derfor kan nå at opretholde balancen ved indsættelse af en mere langsom reserve

Efter EBGL skal der desuden fastlægges metoder for reservation af kapacitet på overførselsforbindelser imellem EU-landene. Disse metoder vil blive væsentlige i en dansk optik i lyset af det danske elsystems tætte og tiltagende opkobling til udenlandske systemer via overførselsforbindelser. Når der er tale om metoder anmeldt efter EBGL, vil Forsyningstilsynet skulle vurdere, om de kan godkendes i medfør af reglerne i EBGL.

SOGL indeholder bestemmelser om systemydelser, krav til dimensionering af reserver samt prækvalifikation og tekniske indgangskrav til reserver og om betingelser for deling og udveksling af reserver mellem TSO'er. Udmøntningen af SOGL vil fastsætte rammerne for den udvidelse af markedet for reserver, som sker med udmøntningen af EBGL.

Der er forskellige tilgange, traditioner og praksis til balanceringen af elsystemer, ligesom produktionsmikset er forskelligt i de forskellige elsystemer. Disse forhold vil kunne give anledning til diskussioner i forbindelse med udmøntningen af SOGL og EBGL.

Forsyningstilsynet lægger vægt på, at de velfungerende elementer fra det nordiske samarbejde om markedet for reserver kan tjene som inspiration ved integrationen af de europæiske balancemarkeder.

---

¹ ACER, 2018, "The Impact of the Energy Union on the European Economy", p. 10.

Forsyningstilsynet vil lægge særligt vægt på en øget og snarlig markedsintegration ved udviklingen og godkendelsen af vilkår og metoder for dels det nationale, dels det nordiske, dels det fælleseuropæiske marked for reserver.

-o000o-

Rapporten indeholder en oversigt over metoder, der anmeldes efter EU-reglerne.

Udover en gennemgang af ansvarsområder og kompetencer i relation til markedet for reservekapacitet og integrationen heraf i Norden og EU med en oversigt over metoder, der anmeldes efter EU-reglerne, indeholder rapporten en beskrivelse af, hvad der forstås ved elforsyningsikkerhed, og af hvordan Energinet indkøber reservekapacitet og omkostningerne hertil. Herudover indeholder rapporten en analyse af konkurrencen på elmarkedet for reservekapacitet.

Læs hele rapporten [her](#)

Læs kort papir med hovedpointerne fra konkurrenceanalysen i rapporten [her](#)

Forsyningstilsynet forventer at præsentere rapporten i forskellige fora i 1. kvartal 2019

Kontakt: Torben Hvidsten, telefon 4171 5360; tohv@forsyningstilsynet.dk